Ч. 235. Середа 3 падолиста (21 жовтня) 1909. Рік XIX.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

РЕДАКЦИЯ і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

ПИСЬМА приймають ся лиш франковані.

РУКОПИСИ звертають ся лиш на окреме жадане і за злоmенєм оплати почтової.

РЕКЛЯМАЦИЇ незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

До ситуациї. — Бунт в Грециї. — Зміна престола в Абісинії.

Вчера був президент міністрів бар. Бінерт на авдиенциї у цїсаря і предложив ухвали послїдної ради міністрів та димісию ческих міністрів др. Брафа і Жачка.

Цїсар приймив димісию обох тих мінїстрів. Управу мінїстерства рільництва обійме шеф секциї Поп, а мінїстерство ческе полишить ся поки що необсаджене. Др. Браф і др. Жачек мають бути іменовані тайними радниками.

В Празї в часї послїдних двох днів відбували ся довірочні конференциї ческих полїтиків над ситуациєю. Ішло о установленє дальшої тактики ческих послів в парляментї. Після ческих вістий по принятю димісиї обох ческих мінїстрів настане застій в кризї аж до кінця падолиста. Доперва під конець сего місяця наміряє бар. Бінер порозуміти ся зі сторонництвами, о скілько схотїли би ухвалити буджет. О скілько сторонництва не виявили би такого наміру, то буджет обмежений до послїдних границь був би принятий на підставі §. 14.

Грецка рада мінїстрів запросила на своє послїдне засїданє ґенерального прокуратора ареопаґу і прокуратора касацийного трибуналу котрі висловили гадку, що участники войскового бунту повинні бути поставлені перед суд присяжних під закидом полїтичного злочину. В тім напрямі буде вести ся слїдство.

Атеньска телеґрафічна аґенция оголошує деякі подробицї бунту. І так: Тіпальдос, звістний з своєї загорілости, представив молодим офіцирам, що іде о загальний рух, в котрім бере участь також сухопутна армія і що єсть намір установити правительство, яке було би спосібне дати почин до радикальних реформ. Коли однако залоги кораблів побачили, що ескадра панцирників пливе против зворохобленої фльотилї і що контрторпедовець „Стефано“ стріляє до корабля „Адмірал Псара“, а комендант того корабля Міявліс відповідає на огонь, обернули ся залоги фльотилї сейчас против збунтованих офіцирів і примусили їх покинути кораблї, грозячи їм в противнім случаю смертю з рук ро'ярених моряків.

В Атенах ходить поголоска, що 80 офіцирів маринарки, котрі підпирали жадання Тіпальдоса, а до арсеналу або не могли дістати ся, або не хотїли, прилучило ся до Тіпальдоса і наміряють подати ся до димісиї, коли вскорі, як того домагає ся Тіпальдос, не будуть усунені з посад висші офіцири маринарки.

Менелик II., могутний цїсар Абісинії, дістав знов апоплектичного атаку. Сим разом европейскі полїтики зачинають числити ся з наслїдками, які може викликати смерть того прихильного Европейцям монарха. Берлиньска праса вислала до Аддіс Абеби специяльних кореспондентів, котрі доносять, що патриярх абісиньскої (самостійної) церкви в присутности смертельно хорого цїсаря намастив і заприсяг престолонаслїдника Лїді Еассу. Віцекороль Рас Тассама став реґентом держави і опікуном престолонаслїдника. Менелик признав Лїді Еассу своїм наслїдником ще 18 мая в присутности вельмож і 20.000 войска, мимо опору своєї дуже енерґічної і спосібної але реакцийної жінки, в котрій пливе, здаєть ся і арийска кров. Она домагала ся, щоби цїсарем Абісинії став молодший син Менелика. Цїсар Абісинії то властиво тілько перший між рівними, бо начальники поодиноких провінций, т. зв. „рази“, суть фактично князями своїх країв. Они з'обовязані тілько достарчати цїсареви войск і віддавати до державного скарбу частину податків. Зате мають привілей сидїти в присутности цїсаря і уділяти єму ради у важнїйших справах так, що своїм складом пригадує Абісинія Ні-

3)

Смерть і гроби.

Культурно-природописна розвідка.

Написав К. Ка.

(Дальше).

Случаї скоропостижної або наглої смерти бувають дуже часто, особливо в новійших часах, коли т. зв. „високо цивілїзовані“ люди взялись дуже пити, курити і живити ся мало що не виключно лиш мясом. Нема майже дня, в котрім не можна би почути або вичитати в ґазетах, що сей або той помер нагло. Для вмираючого єсть сей рід смерти може й найлїпший, а самолюб не міг би навіть лїпшої смерти собі бажати. Одна хвилинка і чоловік минув ся, перескочив із сего в тамтой сьвіт; для него вже все минуло, все скінчило ся. Не так буває для тих, що по нїм лишають ся, коли то н. пр. добрий батько родини, дїльний патріот, чоловік на визначнім і важнім становищи. Нагла смерть такого чоловіка буває великим ударом для тих, що по нїм лишають ся, для родини, краю, правительства або народу; смерть того рода може в своїх наслїдках наробити величезної шкоди, стає ся отже одним із найбільших нещасть на сьвітї. Длятого то й справедливо завів християньский сьвіт на заходї молитву: „Від наглої а несподїваної смерти спаси нас Господи!“

Від чогож приходить нагла смерть? Коли хтось нагло помре, то зараз всї говорять, що помер на удар серця, але чи дїйстно так, о то нїхто лїкаря не питає. Такі знатоки серцевих недуг як французский лїкар Бруардель або анґлїйский Гібзон кажуть однак, що з множества серцевих недуг єсть що найбільше одна, дві, котрі можуть наглу смерть спричинити. Удар серця приходить найчастїйше у людий, що хорують на т. зв. розширенє серця, на его затовщене або на хиби в т. зв. кляпах серцевих. В случаях, коли приходить справедливий удар серця, то буває так, що сила серця, з якою оно бє ся, дуже борзо, в одній хвили, щезає, серце перестає бити ся, і чоловік гине, а тодї кажемо, що він помер на удар серця.

Другий далеко частїйший случай наглої смерти буває при т. зв. ударі мозку або апоплексиї. Коли хтось нагло і зовсїм несподївано, без попередної хороби або якого насильства або таки зараз гине або тратить притомність, а рівночасно відойме єму так сильно одну часть тїла, що він не може рушати нею, то кажемо иногдї, уживаючи на то нїмецкого вислову, що „шляґ его трафив“. Поражений ударом мозку може в одній хвили померти або не відзискавши притомности, полежати ще й кілька годин або й кілька днів, заким помре; але часами може прийти знов до притомности, може навіть трохи подумати, але пораженє одної части тїла часто лишає ся, а єму відойме мову й на цїле житє.

Коли удар мозку приходить дуже нагло, то чоловік тратить притомність і змисли та паде на землю, зачинає хорчати, лице єму звичайно з одного боку викривляє ся, оно стає часами червоне або синє, очи стають єму стовпом, зїницї розширяють ся, нога і рука з одного боку звисають охлялї, з рота тече слина і пораженє точить піну а один кутик его губ натягає ся скісно в долину. В деяких случаях лишає ся сьвідомість а пораженє поступає поволи, поражений не може рушити язиком і тратить мову поволи. На то нема способу, щоби наперед можна пізнати, чи хтось може дістати пораженя чи нї. Звичайно говорять, що люди присадкуваті, з короткою шиєю, товсті, можуть дістати пораженя; то однак не правда. То одно лиш знає ся з досьвіду, що удару мозкового дістають найчасїйше люди старші і такі, що борзо товстїють.

Причиною удару мозкового буває то, що десь в мозку пукне кровоносна жилка і більша або менша скількість крови виллє ся на мозок. А знов причиною того, що в мозку може пукнути якась кровоносна судинка і залляти цїлий або лиш половину мозку кровою, стає ся знову то, що стїнки кровоносних судинок слабнуть і при трохи сильнїйшім напливі крови не можуть видержати напору і пукають. Причиною же того, що стїнки кровоносних жилок слабнуть, може бути або то, що стїнки їх стають крихкі, як то буває у людий старших віком, або що они товстїють і мякнуть, як то буває у людий, котрі борзо товстїють і часто запивають ся. Сила удару зависить тодї від скількости крови, яка виллє ся в мозок. Коли пукне лиш малесенька жилочка і на мозок

меччину з її внутрішною державною орґанізациєю. З огляду на свій розмірно лагідний клімат представляє Абисинія велику вартість для кольоніяльної полїтики і експорту европейских держав, котрі нераз хотїли загарбати її. Але завдяки енерґії „наступників Соломона" — от один з титулів абисиньского цїсаря — задержала Абисинія свою независимість.

Новинки.

Львів, дня 3 падолиста 1909.

— **Нові стемплї.** З новим роком увійдуть в Австриї нові стемплї, котрі від дотепершних будуть ріжнити ся краскою і тим, що долїшна часть призначена до переписаня, буде мати рік 1910 нової емісиї. Формат буде о стілько змінений, що стемплї коронові і сотикові будуть однакової величини. Рисунок нових стемплїв усїх катеґорий той сам, який мають сотикові стемплї з 1898 р. Всї катеґориї нових стемплїв друковані двома красками, а то сотикові стемплї краскою синою на тлї жовто-брунатнім, коронові стемплї червоною краскою на тлї зеленавім. Висота нових стемплїв разом із зубчастим краєм виносить 36 мілїметрів, ширина 27 м. м.

— **Пригоди на зелїзници.** На шляху зелїзничім межи стациями Гаї вижні а Стрий вискочив із шин поїзд товаровий в наслїдок того, що під возом цистерновим, котрим возить ся нафту, вісь пукла. На місце пригоди вислано зараз поїзд ратунковий, котрий по усуненю перешкоди привіз подорожних поїзду особового, котрий в тім часї надійшов в Дрогобича на місце пригоди, — до Стрия вглядно до Львова. З людий нїхто не потерпів. В наслїдок тої пригоди рух особовий на згаданім місци відбував ся до нинї до півночи при помочи пересїданя а рух товаровий був здержаний. Всї перешкоди вже усунено і поїзди від нинї рано курсують правильно. — В недїлю вечером на шляху межи головним двірцем а двірцем на Підзамчу на вижнім коло Клепарова розірвав ся був поїзд товаровий і одна часть з льокомотивою поїхала на головний дворець, а друга скотила ся на Підзамче. Впрочім не стало ся більше нїчо, бо до другої части поїзду була також причіплена льокомотива, котра попихала поїзд в заду, але відорвану часть не могла випхати сама аж на головний дворець і мусїла вернути.

— **Мантиї на великі розміри.** Письмом, розісланим до всїх властий полїцийних в Австриї, остерігає триєстиньска полїция перед мантїйскими оголошенями фірми „Угорска фабрика годинників, Уйбая ч. 135". Тота фірма в шумних анонсах обіцює за надісланєм 14 К і за слїдуючою сплатою по 5 К місячно прислати сейчас красний, критий, срібний годинник найлїпшої якости і ланцушок з 14-каратового золота ваги 56 ґрамів, все разом вартости 150 К. Тимчасом хто пішле 14 К, дістає відворотною почтою лихий годинник і ланцушок, представляючий вартість, що найбільше 10 К. — При сїй нагодї звертаємо увагу наших читачів на то, що подібні промислові „годинникарі" з Відня і Кракова туманять наших людий так само. Не все правда, що в анонсах написано, — на то треба памятати і не дати ся зловити на пусті слова.

— **Самоубийство.** В недїлю рано добачено на однім з дерев в Личаківскім парку висяче тїло старшого вже чоловіка. Висїльця зараз відтято, але тїло було вже скостенїле і о якімсь ратунку не було й бесїди. Говорять, що нещасливий повісив ся длятого, що зять вигнав его зі свого дому. — В кривчицкім лїсї повісив ся якийсь селянин. Близших вістий о сїм самоубийстві нема.

— **Нещасливі пригоди.** В селї Зазулї під Золочевом стала ся минулої суботи перед полуднем страшна пригода. Часть гори званої „Ковалі" обірвала ся і засипала 9 людий, з котрих 7 згинуло на місци а 2 видобуто з під каміня ще живих але тяжко ранених. — З Відня доносять: Вчера на центральнім кладовищи зібрала ся як звичайно в день Всїх Сьвятих величезна маса людий. Коли нараз пустив ся дощ, товпа кинула ся так громадно до трамваєвих возів, що множество людий в глотї поранено. Настав був такий переполох, що полїция лиш з великим трудом могла зробити порядок.

— **Нагла смерть.** Як би на доказ того, що пишемо нинї про наглу смерть у фейлетонї нашої часописи, маємо якраз нинї знов до занотованя слїдуючі случаї наглої смерти. Вчера померла нагло служниця Мария Ястржембска, замешкала при ул. Спадистій ч. 1а. Лїкар міский сконстатував, що смерть настала в наслїдок параліжу серця. — Віденьский адвокат Коль вийшов онодї зі своєю жінкою на прохід. Жінка дїставши атаку серцевого і впала на землю. Коли всяка поміч показала ся безуспішна, адвокат Коль зімлїв, а коли відтак прийшов до себе, показало ся, що війшов з розуму.

— **Честні Цигани.** З Тернополя доносять: Гадав би хтось, що що Циган то злодїй, а тимчасом то неправда, як ось доказує слїдуюча подїя. Олекса Івахів, вкравши кури, не мав їх де подїти і пішов з ним за місто на оболонє, де кочують Цигани та хотів їм там продати кури. Се так обурило честних Циганів, що они не лиш не купили курий, але й добре набили Івахова за то, що він посьмів приходити до них з крадеными курми на продаж а циганьский війт Павло Ґоман, відставив ще злодія і до маґістрату, може бути що також і за то, що Івахов не в своє дїло вмішав ся.

— **Причинок до історії фондациї кн. Константина Отрожского в Тернополи.** Якийсь п. Д. розповідає в послїднім „Дїлї" майже нїкому з ширших кругів нашої суспільности незвістну історію, в який спосіб увійшла в житє фондация кн. Острожского для підупавших міщан міста Тернополя гр. кат. обряду. Отже послухаймо, що каже п. Д.

Як часто, так і тут припадок грав велику ролю. Склалось іменно так, що військовість в лїтах 1865 і 1866 стала глядати коло Тернополя за площою, придатною на військові вправи, а вибір випав на ґрунти, що були під управою гр.-кат. пароха, але в ґрунтовій метрицї з р. 1821 і в катастрі записані на фондацию кн. Острожского для підупавших міщан Тернополя гр. кат. обряду. Припадок хотїв, що референтом для найму площі для військовости був концептовий практикант (теперішний староста в пенсиї) п. Омелян Гленицкий; і той, заінтриґований назвою фондациї, в житє ще не введеної, став шукати в старих актах староства за такою фондацию. Над'обовязковий сей труд виплатив ся. Показало ся, що єсть фондацийна грамота кн. Константина Острожского на около 300 морґів ґрунту, котрим від непамятних лїт завідували гр. кат. парохи Тернополя, а доходи обертали після свого узнаня на підмогу убогих. По таким відкритю рішив ся п. Гл. справу повести так, щоби фондация могла ввійти в житє. А що верховний нагляд над фондациями після австрийских прав належав до правительства, тож легко було єму се зробити, що тодїшний староста бар. Канне згодив ся на те, щоб випустити в аренду не лиш 30 морґів для войсковости, але і весь прочий ґрунт, а чинш найму щоби складати до депозиту. З того чиншу назбирало ся в протягу довшого часу до 16 000 зр., з котрих опісля закуплено ґрунт під будову реальности. Але тимчасом нові закони віддали всї фонди для убогих під заряд громад. І місто Тернопіль підняло претенсию до заряду фондациєю кн. Острожского. Полїтична власть в першій інстанциї згодилась на те жаданє; одначе на рекурс тодїшного руского пароха о. Фортуни висші власти зняли той примус староства, бо після фондацийної грамоти заряд по вічні часи має спочивати

вилле ся лиш дуже мала скількість крови, то удар на мозок єсть лиш слабий і чоловік не тратить притомности, пораженє буває слабе; з часом кров зовсїм розійде ся і чоловік може подужати, але все таки єсть се знаком, що удар може й повторити ся. Коли же вилле ся трохи більша скількість крови, то она може так борзо розійти ся, затвердне в однім місци і мимо всеї помочи лїкарскої, купелів та електризованя пораженє остає ся. Велика скількість крови роздушує мозок, розриває его і викликує смерть відразу.

Смерть з повиду або сповидна смерть не єсть поправдї ще смертю, але може дуже легко нею стати. ся. З повиду здає ся, що чоловік вже помер а тимчасом искорка житя все ще в нім тлїє і треба лиш уміти її роздути. О сповиднїй смерти так богато розповідають, що иноді трудно навіть розпізнати, що правда а що байка. Оповіданя людий, котрих живцем похоронили, котрі в гробі обертали ся, дерли одїж на собі і т. п. звістні загально. Що чоловік може иноді завмерти, значить ся так ослабнути, або перейти в такий стан, що для звичайних людий не представляє ся він инакше як лиш яко труп, се звістно загально. Для приміру наведемо тут кілька случаїв.

В сїмдесятих роках минувшого столїтя стала ся була в Росиї, курскої ґубернії, така подїя. В однім селї помер був якийсь селянин, котрий через кілька днів нездужав. Єго нарядили і мали похоронити. А треба ще додати, що то дїяло ся в порі, коли вже потисли були морози. На похорон зійшло ся було богато людий, явив ся вже був і сьвященик. Якраз мали мерця класти в домовину, коли він пробудив ся і отворив очи. Перепуджені таким небувалим з'явищем люди наробили крику і почали втїкати; та й сьвященик, котрий стояв вже на дворі не знаючи, що стало ся, втїк також. Той мерлець з повиду, не знаючи, що з ним і довкола него дїє ся, перепудив ся так само і то тим більше, коли побачив домовину перед собою, отже вибіг з хати і став також втїкати. То лиш викликало тим більший переполох між людьми, бо всї були певні того, що то якийсь опир за ними гонить. В одній хвили всї розбігли ся. Той віби мерлець ослаб однакож, а не знаючи, що з собою почати, вернув назад до хати, котру вже застав замкнену. То було під вечер. На другий день застали нещасливого вже неживого коло дверий своєї хати. Він був замерз.

Коли в париским сенатї в 1866 р. розбирала ся справа занадто скорого хороненя померших, виступив був кардинал Дониє за тим, щоби конче завести якісь міри осторожности і не хоронити людий за скоро, бо можна иноді когось і живцем похоронити, як то мало що єму самому не стало ся. При сїм розповів кардинал слїдуючу історію:

Було то в 1826 р. — говорив кардинал в своїй бесїдї, коли молодий сьвященик, що стоячи на амбонї проповідував в церкві, переповнений вірними, нараз перевернув ся. Завізваний лїкар потвердив смерть сьвященика і длятого похорон его назначено на другий день. Тимчасом уставили катафальк таки в церкві і нарядили сьвященика. Епископ і другі сьвященики відмовили вже були молитви над помершим і прийшов столяр та взяв міру на домовину. Надійшла ніч і можна собі подумати, що дїяло ся в души молодого сьвященика, котрий все чув, що коло него робили і говорили. Наконець зачув він голос свого приятеля з молодих лїт а той голос викликав в его души таке якесь незвичайне зворушенє, що він ожив. На другий день міг той молодий сьвященик знов показати ся на амбонї а нинї стоїть він тут перед вами.

Сповидна смерть може настати внаслїдок якоїсь недуги, якогось сильного омлїня, внаслїдок зраненя і т. п. Про французкого польного маршалка Д'Орнано розповідають таку історію. То було в часї, коли Французи по нещаслівім походї втїкали з Росиї. Д'Орнано хотів з кількома їздцями перебити ся через неприятеля, але куля гарматна повалила его на землю так, що він впав лицем до землї. Єго тїло було почорнїло і він не давав нїяких ознак житя, отже его уважали за погибшого а кн. Євген приказав свому ад'ютантови Ташерови закопати труп в снїгу. Так і стало ся. Але ад'ютант маршалка Д'Орнана хотів тїло завести до рідного краю і викопав трупа з під снїгу та взяв на коня. Так по великих трудах — раз впав був труп навіть з коня на землю — привіз він трупа аж до місця призначеня, де штабовий лїкар Ляррей ствердив, що Д'Орнано дїйстно ще жиє. Він взяв ся его ратувати і остаточно таки привів до житя. Отже той, котрий був вже закопаний разом з другими трупами, жив ще богато лїт і як би на глум знайшов ся по лїтах на похоронї того, котрий его в снїгу був закопав: на похоронї команданта Ташера.

(Дальше буде).

в руках комітету, походячого з вибору мешканців гр.-кат. обряду і казали зарядити вибір комітету і фондацию ввести в житє. Комітет вибрано, але всї заходи єго, а головно бл. п. дра Лучаківского і рад. Струминьского розбивали ся о то, що намістництво задля якихсь хиб звертало кілька разів статути. Справа заснїтилась і застрягла в старостві. І треба було знов припадку, щоби по довгих лїтах около р. 1879 прийшов в друге до староства в Тернополи на комісаря висше згаданий п. О. Гленицкий і яко референт справи щиро занял ся виправленєм і доповненєм статута та по довших заходах своім впливом у міщан довів щасливо до уложеня такого статута, котрий намістництво приняло і затвердило. Навіть підчас закупна площі під дім і підчас будови дому не щадив п. Ом. Гл. трудів і заходів. А коли діло щасливо було доведене до кінця, дефінїтивно вибраний комітет під предсїдательством дра Лучаківского узнав ті незвичайні заслуги п. Ом. Гл-го, вручаючи єму грамоту з подякою і фотоґрафічну знимку новопоставленого дому фондацийного.

— **Нове студентске товариство.** На послїднім з'їздї українських студентів у Львові ухвалено основувати товариство українських студентів висших шкіл австрийских під назвою „Українский студентский Союз“ з осїдком у Львові. Уложені статути затвердило вже мінїстерство внутр. справ, а перші загальні збори Союза відбудуть ся дня 7 с. м. в сали львівского „Сокола о 10 год. рано. Цїлию сего товариства є: а) бути осередком наукового і товариского житя українських студентів, б) дбати про материяльну і моральну підмогу своїх членів і в) спомагати єствуючі наукові, культурні і просьвітні товариства та давати почин до основаня нових українських товариств з повисшими цїлями, взглядно допомагати до двигненя культури, українского народа. До сеї цїли мають вести (§. 3) 1) удержуванє для своїх членів читалень і бібліотек; 2) виданє наук. і лїтер. публікаций периодичних і неперіод.; 3) збиранє і оголошуванє статистичного материялу з области народного, середного і висшого шкільництва і з области студентского житя; 4) укладанє, предкладанє і підпиранє меморандів, петиций і т. д. в справах обнятих статутом; 5) удержуванє наукових відчитів, лїтературних вечерків, артистичних концертів, театральних представлень і инших зібрань для науки і забави; 6) удержуванє з'їздів студентів висших шкіл в справах обнятих статутом і приготовлюванє материялу до сих конґресів; 7) удержуванє і веденє курсів для неграмотних, приготовляючих курсів до народних, виділових, фахових, середних і висших шкіл; 8) творенє окремих комісий для поодиноких цїлий обнятих статутом товариства; 9) закладанє секций і надзір над ними. Членами товариства (§ 6) можуть бути: а) Українські студентскі товариства, б) українські студенти(тки) всїх висших австрийских шкіл. Секциї Союза можуть творити ся по таких місцевостях, де нема висшої школи, єсли в дотичній місцевости єсть найменше 8 членів.

Телеґрами.

Відень 2 падолиста. Як що року відвідав Цїсар гробницю в каплици ОО. Капуцинів і молив ся там довший час при домовинах своїх родичів, Цїсаревої Єлисавети і наслїдника престола Рудольфа.

Відень 2 падолиста. Завтрішна „W. Ztg.“ має оголосити три відручні письма цїсарскі, з котрих в першім Цїсар приймає димісию мінїстрів Жачка і Брафа та повіряє управу мінїстерства торговлї шефови секциї Йосифови Поппови а в двох других висказує згаданим мінїстрам свою подяку і надає їм титул радників з увільненєм від такси.

Будапешт 2. падолиста. Млин „Hungaria“, власність угорского банку кредитового, згорів. Шкода виносить 1,300.000 К. Млин був обезпечений.

Дебречин 2 падолиста. Збори народні, на котрих промавляв між иншими віцепрезидент палати послів угорского парляменту ґр. Батіяні, ухвалили резолюцию взиваючу парлямент, щоби сейчас приступив до праводатних кроків, потрібних до відкритя з днем 1 січня 1911 р. самостійного угорского банку.

Париж 2 падолиста. З Адіс Абеба в Америцї доносять, що абісиньский король Менелик конає.

Париж 2 падолиста. З Тульону доносять, що там лютила ся страшенна буря, котра наробила великої шкоди. Лінія трамваєва, яку тепер будують, зовсїм знищена. Цїла одна улиця завалила ся.

Атини 2 падолиста. Союз стоварищень на надзвичайних зборах порікнув злощасну ворохобию офіцирів і завізвав населенє, щоби було бачне. Зажадано також скорого здушеня подібних рухів і примірного покараня виноватих.

Атини 2 падолиста. Часописи оголошують відповідь полковника Зорбаса на питанє, чи чутка о розвязаню войсковоі лїґи єсть оправдана. Отже полковник Зорбас заявляє рішучо, що чутка та єсть неправдива.

Кардіф 2 падолиста. В копальни вугля в Ustalyfera добула ся нагло вода. Розійшла ся чутка, що згинуло 150 робітників. Після пізнїйших донесень число жертв єсть значно менше.

НюЙорк 2 падолиста. До „New York Herald“ доносять з Пекіну, що вислїдом полїтики російского мінїстра скарбу в Пекінї єсть предложенє Росиї, щоби поза Харбіном утворено межинародну оселю. В Пекінї гадка дипльоматів єсть така, що то предложенє годї приняти, позаяк в єго принятю містилось би признанє претенсиї управи російскої зелїзницї що до виконуваня власти полїтичної над всїми жителями зелїзничої полоси в північній Манджуриї.

Надіслане.

Рух поїздів зелїзничих

обовязуючий з днем 1 мая 1909 р. після часу середно-европейского.

Замітка. Поїзди поспішні визначені грубим друком. Нічні години від 6·00 вечером до 5·59 рано суть означені підчеркненєм чисел мінутових.

Приходять до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 2^{30}, 5^{50}, 7·25, 8^{55}, 9·50, 1·10*), 1·30, 5·45, 8^{40}, 9^{50}.
*) З Тарнова.

З Підволочиск: 7·20, 12·00, 2^{15}, 5·40, 10^{30}.

З Черновець: 12^{20}, 5^{45}*), 8·05, 10·20*, 2^{05}, 5·58, 6^{40}, 9^{30}.
*) Із Станиславова. *) З Коломиї.

Зі Стрия: 7·29, 11·45, 4·25, 11^{00}

З Самбора: 8, 9·57, 2, 9^{00}.

З Сокаля: 7·10, 12·40, 4·50.

З Яворова: 8·05, 5.

На „Підзамче“:

З Підволочиск: 7·01, 11·40, 2, 5·15, 10^{12}.

З Підгаєць: 10·54, 7·26 *), 9·44, 6·29 *), 11^{55} *).
*) З Винник.

На дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 10·38, 7·10*), 9·28, 6·13*), 11·39 *)
*) З Винник.

Поїзди льокальні.

З Брюховичъ:
що дня: від $^1/_5$ до $^{30}/_9$ 8·15, 8^{20}.
„ $^1/_6$ до $^{30}/_9$ 3·27, 9^{35}.
„ $^1/_7$ до $^{30}/_9$ 5·30.
в недїлї і р. к. сьвята: від $^1/_5$ до $^{31}/_5$ 3·27, 9^{35}.

З Янова:
що дня: від $^1/_5$ до $^{30}/_9$ 1·15, 9^{25},
в недїлї і р. к. сьвята: від $^2/_5$ до $^{12}/_9$ 10·10.

Зі Щирця: в недїлї і р. к. сьвята від 30/5 до 12/9 10^{15}.

З Любіня: в недїлї і р. к. сьвята від 16/5 до 12/9 11^{45}.

З Винник що дня 3·44.

Відходять зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12^{45}, 3^{50}, 8^{25}, 8·40, 2^{45}, 3·30*), 6^{12}, 7, 7·35, 11·15.
*) до Ряшева.

До Підволочиск: 6·20, 10·40, 2·16, 8^{00}, 11^{10}.

До Черновець: 2^{50}, 6·10, 9·10, 9·35, 2·23, 2·50*), 6^{00}*), 10·38.
*) до Станиславова, *) до Коломиї.

До Стрия: 7·30, 1·45, 6^{55}, 11·25.

До Самбора: 6, 9·05, 3·40, 10^{45}.

До Сокаля: 6·14, 11·05, 7^{10}, 11^{35} *)
*) до Рави руск. (лиш в недїлї).

До Яворова: 8·20, 6^{30}.

З „Підзамча“.

До Підволочиск: 6·35, 11, 2·31, 8^{29}, 11^{32}.

До Підгаєць: 5·35*), 6·12, 1·30*), 6·30, 10·35*).
*) до Винник.

З „Львів-Личаків“.

До Підгаєць: 5·53*), 6·32, 1.49*) 6·50, 10^{54}*).
*) лиш до Винник.

Поїзди льокальні.

До Брюховичъ:
що дня: від 1/5 до 30/9 7·21, 3·45.
„ 1/6 до 30/9 2·30, 8^{34}.
„ 1/7 до 31/8 5·50.
в недїлї і р. к. сьвята від 1/5 до 31/5 2·30, 8^{34}.
від 1/6 до 30/9 12·41.
від 1/7 до 31/8 9·—

До Янова: що дня від 1/5 до 30/9 10·10, 3·37.
в недїлї і р. к. сьвята від 2/5 до 12/9 1·35.

До Щирця: в недїлї і р. к. сьвята від 3/05. до 12/9 10·35.

До Любіня: в недїлї і р. к. сьвята від 16/5 12/9 2·15.

До Винник що дня 5^{30}.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

ОГОЛОШЕНЯ.

КНИЖКИ
на нагороди пильности.

Книжки рускі а також і польскі апробовані Вис. ц. к. Радою шкільною можна замовляти в рускім Товаристві педаґоґічнім улиця Сикстуска ч. 47, в книгарни Науков. Товариства ім. Шевченка у Львові Ринок ч. 10 і в склепі Тов—а Взаимної помочи учительскої в Коломиї (Народ. Дім) і у всіх книгарнях в краю.

І. Образкові книжочки для дітий.

Дітвора, опр. 1 К.
Зьвірята домашні, опр. 80 с.
Приятелї дітий, опр. 1·20 К.
Ах, яке хороше, опр. 2 К.
Для розривки, опр. 1·20 К.
Око в око 1 К.
Крізь трав килими 1 К.
З Царства зьвірів, опр. 1·50 К.
Літною порою, опр. 150 К.
Діточі вигадки опр. 1·50 К.
Від весни до весни, опр. 2 К.
Веселий сьвіт 60 с.
Дикі зьвірята в образках і віршах, 60 с.
Книжочка Стефуні 60 с.
Мамин дарунок 60 с.
Приятелї чоловіка 60 с.
Татів дарунок 60 с.

II. Ілюстровані байки та оповідання.

Казки народні, ч. І. і II. бр. по 50 с., опр. 70 с.
Казки народні, ч. І. і II. разом опр. 1·30 К.
Мірош: Пригоди Дон Кіхота, бр. 80 с., опр. 1·10 К.
Казки братів Ґрімів, бр. 50 с., опр. 70 с.
Др. М. Пачовский: Народні думи, ч. І. бр 40 с., опр. 60 с.
Др. М. Пачовский: Народні думи, ч. II. бр. 55 с., опр, 80 с.
Др. М. Пачовский: Народні думи, ч. І. і II. разом опр. 1·30 К.
Ґете-Франко: Лис Микита, трете нове видане бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Робінзон великий ілюстр., бр. 1·80 К, опр. 2·20 К.
Житє і слава Тараса Шевченка, образок сценічний, бр. 30 с.
Калитовский: Подорож сьв. Николая, драматична гра, бр. 20 с.
Ілля Кокоруда: Спомини з Атен з ілюст. бр. 1·80 К, опр. 2·10 К.
Свен Гедін: Крізь пустині Азиї. ч. І. бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Свен Гедін: Крізь пустині Азиї ч. II. бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Свен Генін: Крізь пустині Азиї, ч. III. бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Свен Гедін: Крізь пустині Азиї, ч. IV. бр. 2 К, опр. 2·30 К.
Билина про Ілию Муромця і єго славні подвиги, бр. 16 с.

III. Книжки для шкільної молодіжи і для народу.

Молитвенник народний, нове розширене видане по 50, 70 с. і 1 К.
Китиця желань, нове розширене видане, бр. 40 с., опр. 60 с.
Т. Шевченко: Кобзар для дітий, (друге попр. видане) бр. 30 с.
Гордієнко: Картагинці і Римляне, бр. 40 с., опр. 60 с.
Мальота: Без родини, нове видане, бр. 80 с., опр. 1·10 К.
Дніпрова Чайка, Кова-Дереза (діточа оперетка) 1 К.
Др. О. Макарушка: Короткий огляд руско-україньского письменства від XI.—XVIII. століття, бр. 40 с., опр. 60 с.
Тарас Шевченко: Кобзар, бр. 2 К, опр. 2·50 К, опр. в пол. 2·70 К.
Др. Ів. Франко: Коли ще зьвірі говорили, бр. 80 с., опр. 1·10 К.
В. Лебедова: Малі герої, бр. 50 с., опр. 70 с.
Ів. Спілка: На чужині, бр. 40 с., опр. 60 с.
О. Катренко: Оповіданя, бр. 40 с., опр. 60 с.
Василь В—р: Подорож до краю ліліпутів, бр. 50 с., опр. 70 сот.
А. Кримский: Переклади, бр. 40 с., опр. 60 с.
Образки з історії України-Руси, бр. 50 сот.
Стефан Пятка: На прічках, бр. 30 с., опр. 50 с.
Марта Борецка, трете видане, бр. 50 с., опр. 70 сот.
Гр. А. Толстой: Казки, бр. 40 с., опр. 60 с.
О. Кониський: Поеми, бр. 30 с., опр. 50 с.
М. Вовчок: Інститутка, бр. 40 с., опр. 60 с.
Дивні пригоди Комаха Санґвінаі, бр. 48 сот.
Малий сьпіваник, бр. 20 с., опр. 34 с.
Клявдия Лукашевич: Серед цьвтів, ком. в 2. діях, бр. 14 с., опр. 30 с.
Е. Ярошиньска: Друга китичка для малих дівчат, бр. 20 с., опр. 40 с.
Шекспір в повістках, бр. 30 с., опр. 50 с.
Королевский: Дві могилї, бр. 18 с., опр. 32 с.
Анґлїйскі казки, бр. 24 с., опр. 40 с.
Е. Ярошиньска: Повістки, бр. 24 с., опр. 40 с.
Віра Лебедова: Мами, бр. 20 с.
Др. І. Франко: Абу Казимові капцї, бр. 60 с., опр. 90 с.
Збиточник Гумфрі (з анґлїйского), бр. 70 сот., опр. 1 К.
Робінзон великий, бр. 1·50 К, опр. 1·80 К.
А. Глїбів: Байки, бр. 10 с.
Істория куска хліба (з францускоґо), бр. 50 с., опр. 70 с.
Збірка оповідань, бр. 40 с., опр. 60 с.
Кіплінґ: В Джунґлях, бр. 1 К, опр. 1·30 К.
К. Гриневичева: Леґенди і оповіданя, бр. 30 сот., опр. 50 с.
І. Б. Двоножний зьвір, бр. 40 с., опр. 60 сот.
За Амічісом, переклав В. Шухевич: Записки школяря, бр. 40 с., опр. 70 с.
Джонатан Свіфт: Подорож Гулївера до краю великанів, бр. 50 с., опр. 70 с.
Е. Ярошиньска: Заповіт (збірка оповідань), бр. 30 с., опр. 50 сот.
Улячник (з францускоґо, перекл. А. Крушельницкий), бр. 1·10 К, опр. 1·40 К.
В. Чайченко: Олеся, бр. 10 с.
О. Федькович: Вибір поезий, додаток до ч. 24. „Дзвінка“.
„Дзвінок“, брошуровані річники по 4 К.
„Дзвінок“ „ „ з р. 1906 і 1907 по 6 К.
Японьскі казки, бр. 30 с.
Сору Кру, бр. 30 с., опр. 50 с.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).